

DE NOORD-BRABANDEN

Staat- en Letterkundig Dagblad

ABONNEMENTS PRIJS
Van de Stad. f 12.
Franco per post. » 14.

DIENRE VERENIGD VETAT.
HONORIJS.
A. D. V. E. T. E. N. T. E. N.
15 cents de regel
behalve 35 cents regel

(Verschijnende driemaal in de week: Dinsdag, Donderdag en Zaterdag.)

DE TOESTAND

Wondt niet beter. Het wordt duidelijk, dat wij onlangs te regt gewaarschuwd hebben, dat tijdsverlies nu vooral gevaarlijk is. De ontevredenheid neemt met iederen dag op eene onrustbarende wijze toe.

Waar zal dat heen, als het bestuur niet bij tijds tracht de gemoederen tot bedaren te brengen, door het intrekken van voorstellen, die den kommer en den angst der burgerij, te regt, in hooge mate opwekken moeten?

Men verblinde zich toch niet in zoo verre, dat men redding van finantiën vermeerde te vinden in eene onbarmhertige fiskaliteit, die den burgerman tot op zijn hant zal doen uitkloeden, om van het brood, waarvan hij als zijnen nauwelijks voeden kan, en het leed, waaronder hij zijne armoede verbergt, een fictief kapitaal te zien vormen, waarvan hij nooit een tiende gedeelte bezeten heeft of bezitten zal.

Het zoude bespottelijk wezen van absurditeit, indien het niet tevens schromelijk ware van onbarmhertigheid.

Hoe tatrijk ook de smeekschriften zijn, welke der kamer worden toegezonden, daarin kan evenwel noch zij, noch de regering, den geest der bevolking leeren kennen. — Zij, die dit middel te baat nemen, zijn weinigen, in vergelijking der anderen, die even ontevreden, het verwaarloozen, omdat zij er zich geen goed resultaat van beloven. Misschien zijn deze laatste nog het meest te vreezen.

Ook is de spreek- en denk wijze der bevolking in verre na zoo eerbiedig niet, als de smeekschriften luiden. — En wij bidden het, dat het zich over de middelen der bevolking van Nederland nauwkeurig late voorlichten, alvorens zich te wagen aan een uiterste, dat wij niet zonder groot gevaar opdeelen.

Wij hebben vroeger de wet bestreden, omdat zij den ondergang van den burgerstand met zich zal voeren; thans bestrijden wij haar daarentegen, omdat zij in de handen van velen een wapen kan zijn, en denken wij, dat tot omverwerping van de heerschende orde van zaken.

Het ministerie staat op een gevaarlijk punt. Het heeft zene groote verantwoordelijkheid op zich geladen. Het wete dat het den koning, der natie, en der geschiedenis schuldig zal zijn, niet slechts van het behoud van staatszaken, maar van

het behoud der konstitutionele monarchie in Nederland.

Het mogt goed toe zien wat er omgaat, en zich afvragen, of er niet een faktie bestaat, welke het invoeren der verfoeilijke belasting doordruift met het inzicht, om botsingen te doen ontstaan tusschen regering en volk, door welke de kroon van Nederland onvermijdelijk zal worden in gevaar gebracht.

Het is nu nog tijd. Maar men wachte niet tot dat het te laat zal zijn. *Les minutes brûlent*, ziedt bij de debatten der konversie-wet een der geachtste vertegenwoordigers van Noord-Brabant, de heer MUTSAERS. Hij heeft juist geraden. Maar het is nu duizendmaal meer waak. Eene maand tijds kan in Nederland groote gebeurtenissen aanbrengen. Indien ooit, dan is het nu tijd, niet van beraadslagen; maar van handelen.

Wij verkeerden in eenen crisis, die zelfs ontknooping nadert. Het ministerie verbeelde zich niet, dat hij zuiver finantiel is: de ondervinding zal leeren, dat hij misschien nog meer staatkundig is.

Door de voordragt eener verfoerde wet heeft het ministerie den troon midden in een orkaan geplaatst, welken de oligarchie naar verkiezing zal kunnen doen uitbarsten en leiden, om zich geheel meester te maken van de koninklijke magt, welke zij zich nu reeds grootendeels heeft aangemátigd.

Wij hopen, dat het bestuur het gevaar zal inzien, dat vorst en volk wacht op het pad, dat men is ingeslagen.

En mogt het, door blinden ijver voortgestuwd, dat men zien, dan vertrouwen wij, dat er zich mannen van moed zullen opdoen, die den koning, bij tijds zullen opmerkzaam maken op het gevaar, hetwelk zijn koninklijk huis en zijn volk bedreigt.

van 800 en een ketting van 100 kilogrammes, van nit, eene boort van 10 meters haven water getrokken.

Er zijn sedert eenige dagen geruchten in Posen geweest van een bedenkelijken toestand, die te Posen zoude uitgebarsten zijn. Het pruisische geringstblad zegt, ten gevolge van off oecle mededeelingen die geruchten voor volstrekt ongegrond te kunnen verklaren. Hetgeen, daartoe aanleiding kan gegeven hebben, zegt dat blad, is waarschijnlijk eene manoeuvre der troepen en het oproepen der bezetting door de alarmtrom op den 17den dezer, gelijk zulks in de pruisische vestingen jaarlijks verscheidene malen tot oefening der troepen plaats heeft. Daarmede heeft men vermaandelijk in verband gebracht op den 20sten verzorgde inhechtenisneming van 31 Russisch-Poolische overloopers, die zich in genoemde stad ophielden. Deze maatregel was raadzaam geacht, omdat men reden had om van den kant der lieden voor buitensporigheden te vreezen. Hülste inhechtenisneming en overbrenging naar de Citadel geschiedde zonder eenigen tegenstand. Het was veel stilte dat de stad dezen maatregel niet vernam, voor dat hij reeds uitgevoerd was. De rust in Posen is geen oogenblik gestoord geworden.

ENGLAND

LONDEN den 27 Januarij.

Van wederzijden blijven de voor- en tegenstanders der bestaande graanwetten het getal kunnervergaderingen in onderscheiden graafschappen vermeerderen, terwijl men van den kant der eerste uit de openlijke toetreding van den hertog van Buccleuch, en Lord Villiers meent te mogen oppmaken, dat sir R. Peel en de overige Kabinet-ministers hante vroegere meening, dat men de landbouw wetten se moest wederhouden zich in het openbaar tegen de pogingen der Ligue te kanten, hebben laten varen, en wel sedert de beroeringen den tegenstanders met de jongste verkiezingen van parlementairen voor Londen en Salisbury nabij (0) Het valt merkwaardig te denken, dat de vóórtmen der bevelende langwyligheid, die in de voorzetting van het eerste staats-proces heerscht, en daardoor, onmogelijk te bepalen wanneer oecumenisch aarde zal komen. Nadat de zittingen van de achtsten en negenden dag, dinsdag en woensdag laatsleden, in voortgezette getuigen verhooren, waren doorgebracht, is die van eergisteren, welke geachtteent, aan het voorlezen van artikelen uit de sche nieuwspapieren, waarin de verslagen der groote volksvergaderingen in der tijd zijn opgenomen, besteed geworden, en deze leetuur alleen nu en dan afgewisseld door woordenwisselingen tusschen de verdedigers en aanklagers en den Procureur-Generaal over de questie of andere insneden uit diezelfde nieuwspapieren, welke tot wederlegging der aanklagt schenen, te kunnen dienen, al dan niet nu reeds geleek konden worden. De bevolking behoort zich langz hoe meer verbaasd van deze gedeelten der rechtszaak, en verlangt alleen naar de pleitredenen van de heeren Sturt en O'Connell, die eerste van welke ziek is, ofy noch gene somtijden, sta niet veinst, omdat hij zijn pleidooi nog niet in gereedheid heeft.

DUITSCHLAND

Den 13 dezer is te St. Petersburg, in de kapel van het winterpalais, de plegtige verloving geleverd aan H. K. H. de Grootvorstin Elisabeth, dochter van Z. K. H. den Grootvorst Michael, met Z. H. H. den regerenden Hertog van Nassau.

— Door een luitenant der russische marine, te St. Petersburg, is dezer dagen een nieuw middel uitgevonden, om langs een electro-galvanischen oeg, kloppen gietijzer en andere metaal, die in de diepte gezonken zijn, te ontdekken en op te halen. Onlangs is daarmede op de Nawa eene proef genomen, en in minder dan 20 minuten een anker

PARIS den 29 Januarij

De beraadslagingen over het adres van antwoord op de troonrede zijn in de zitting van de kamer der afgevaardigden van den 27 Januarij ten einde gebracht, maar vooral door de voorbeeldeneloos onstuimige weersleuwendheid van het adres over de laatste zittingen van het adres. Naar met toespeling op het gedrag der legitimisten, die te Londen den Hertog van Bordeaux begroot hebben, het verbreken van den eed van trouw van de tegenwoordige orde van zaken, gestrengelijk gelaakt en daaromtrent het woord *handrekenen* gebruikt werd. De legitimisten, vooral ook de heeren Berryer, Béchard en Larochejaquein hebben pogingen gedaan, om dit woord, hetwelk ook op hen scheen te doelen, uit het adres te doen wegvallen, en daartoe de reis naar Londen zoo veel mogelijk in een onschuldig daglicht gesteld. Reeds waren dien ten gevolge de hartstogten opgewekt, maar toen den minister Guizot, die weder het gedrag der legitimisten afgekeurd en de zin van het adres verdedigd had, door den heer Berryer zijn reis naar Gent in 1815, kort voor den slag van Waterloo, was vier den voet geworpen, werden de beraadslagingen uiterst woelig en hevig. De heer Guizot verdedigde zijn gedrag op het genoemde tijdstip, beweerde dat hij des tijds niets anders had gedaan, dan aan Lodewijk XVIII goederraad te geven voor het geval dat Napoleon het onderspit deelde, en dat hij nooit aan eenige zamenspanning had deel genomen. De linkerzijde der Kamer wilde deze verdediging niet aanhooren. Er waren leden, die vroeger bij Waterloo onder Napoleon waren gestreden, en thans het toenmalig gedrag van den heer Guizot verraad jegens het vaderland noemden. Anderen grepen blijkbaar deze gelegenheid aan, om den minister te grieven. Onder gestadige kreten van afkeuring en een voorverdoovend geweld, handhaafde de heer Guizot zich meer dan een uur lang op het spreken, en hoewel met overgroote moede, zijne rede ten einde. Bij den verderen loop der beraadslagingen trokken sommige leden der linkerzijde partij voor de legitimisten, beweerde dat men door hun gedrag zou rechtstreeks af te keuren een eersten stap deed op den weg der uitsluiting en onderdrukking eener geringe minderheid. Bij het einde der zitting van den 27 werden echter alle amendementen in dien geest verworpen. Het betwiste woord: *handrekenen* is in het adres gehandhaafd, en het geheele stuk tot laatste met een meerderheid van 30 stemmen aangenomen.

Er heeft sinds jaren alzo onstuimige discussie niet plaats gehad. De driften waren tot eene hoogte opgewekt, welke aan de revolutionaire hartstogten van het einde der laatste eeuw herinnerde. De heer Guizot heeft zich met veel kalme en waarheidigheid gedragen. Er is hem niet één woord ontvallen, dat niet door de uiterste wellevendheid werd gekenmerkt, en de smaad, welke men hem wettend heeft goene anderen drift bij hem doen ontstaan, dan dien eener regimantige verachting. Het ministerie heeft gezegspaald. Maar het voorgesalgene zal deszelfs moraal kracht niet weinig hinderlijk zijn. Het had beter gedaan deze debatten niet uit te lokken. De eindelijkte stemming over het adres heeft te hebben. Want, hoewel het ministerie bij alle vorige zittingen eene meerderheid van 60 leden geteld heeft, zoo heeft tevens de laatste stemming over het geheele adres slechts eene meerderheid van 30 stemmen opleverd.

Men schijnt den Hove niet te denken, dat de Koning eene reis naar Engeland zal doen, noch als de Engelsche daaladen dezer dagen berigt hebben. Integendeel meent men dat de werkzaamheden op het kasteel van St. Cloud, die nóg voortgezet en wettelijks verscheidt maten door Z. M. in overzigt genomen worden, en ten einde hebben; in dien aanstaande koning Victoria prins Albert aldaar te ontvingen. H. M. zou aldaar de verzameling van schilderijen op de Louvre, de tentoonstelling van inyverheid in de Champs Elysées, en de Wonderen van Versailles komen bezichtigen. De Minister van Oorlog, de heer Drouot, zal nab Frankrijk, en de Minister van Binnenlandse zaken, de heer Guizot, zullen naar Parijs overleden.

NEDERLAND
HERTOGENBOSCH den 29 Januarij. Heden morgen ten elf ure werd hier plegtig ter aarde besteld het stoffelijk overschot van wijlen den Welde gestrengd heer Konink de Linné, vroeger Koninkland van het Regiment Kantons, en Limburgse vrijwilliger op de 25de Januarij 1841, 73jarige oud, door te Parijs overleden.

...den 40-jarigen... maakt, en 14 wonden bekomen had. Hij was dan Nederlandschen Leeuw. Hij werd met de militaire eerbewijzingen, eener Generaal verschuldigd begroten. De Generaal van Graaf Duinon van de vallei van de Maas, Graaf van Limburg Siruis, en de Kommandant van de Kamerlant op de Koper des Voet, alle hoofd-Officieren van alle wapenen, geheel het garnizoen, de Officieren der Schutterij, met derzelve Stafmuzik begeleidden den ontsapen held ter rustplaats, die alvorens de eerwijheid in te gaan zijn toos, evenals had in de goetruucht ontvingen der H. Sacramenten onzer Moeder de H. Kerk. Een bataillon vierde driemaal over zijn graf, en de Welde Gest. Heer Kapitein van Voorst schetste in eene korte treffende redevoering des Overledenen Krijgsmans verdiensten, die van zijne vroegste jeugd met Napoleon, Europa en Egypte doorkruiste, en nog in gevorderden ouderdom het vuur der jeugd aan de beradenheid der grijsheid naarde.

Het heden bekend geworden voorloopig verslag der centrale afdeling betreffende de leening- en belastingwet, waaruit blijkt, dat de meerderheid der Tweede Kamer, zonder daarom het regering-ontwerp goed te keuren, het beginsel eener gedwongen leening na voorafgaande beproeving eener vrijwillige leening tot lage rente, heeft gebilligd, is op de markt van onze Hollandsche fondsen van eene gunstige uitwerking geweest. Eenige inkoop, die voornamelijk in Londen plaats hadden, hebben de prijzen algemeen iets wildiger doen blijven.

Bij besluit van 27 Januarij, n. 87, heeft Zijne Majesteit, in plaats van de leden, welke bij de onderscheidene commissien van landbouw den 31sten December 1840 hebben behoovent af te treden, alsmede tot vervulling eener vacature, tot leden dier commissien benoemd:

- In Noord-Brabant, de heeren: mr. P. E. de V. Cour, mr. J. B. H. van de Murtel en A. J. Ingenhousz, bij continuatie, en jhr. G. T. T. A. van der Bruggen van Cruy, in plaats van J. D. baron van Rayt van Serres, overleden.
- In Limburg, de heeren: baron F. G. de Liedel de Well en baron J. B. de Plevis, bij continuatie.
- In Gelderland, de heeren: generaal-majoor van den Pol, W. G. H. Staring, R. P. Engelenburg, jhr. L. C. J. van Nispen en W. J. E. baron van Linder.

- In Zuid-Holland, de heeren: jhr. mr. G. L. H. Hooff en mr. H. T. Heijer, bij continuatie.
- In Noord-Holland, de heeren: jhr. W. P. Barnhart van Berghen, mr. C. Sandenbergh Matthiesen van Preetz en N. M. van den Berg, en jhr. J. C. de Bie Fontein Verschuur, bij continuatie.
- In Zeeland, de heeren: mr. J. Snouck Hurgronje, J. de Kater, J. Risseuw en N. Kerckhoffs, bij continuatie.
- In Utrecht, de heeren: baron G. C. C. J. van Lanting van Sandenburg en mr. P. G. van Nes, bij continuatie.
- In Friesland, de heeren: mr. G. A. Avenhorn van Nauta en J. T. Tackema, bij continuatie.
- In Overijssel, de heeren: jhr. E. van Boven, jhr. J. van Foreest van Heemse, G. W. baron van Dedem tot den Berg en C. H. A. Engelenberg, bij continuatie.
- In Groningen, de heeren: N. Hendriks en H. W. V. Meulen, bij continuatie.
- In Drenthe, de heeren: mr. H. Roman en J. B. de Vries, bij continuatie.

GRAVENHAGE den 29 Januarij.
De Minister van Binnenlandse zaken, die op den 28sten Januarij is overleden, heeft een letterkundige naar Nederland gezonden, om in de archieven in dit Rijk geschiedkundige bijzonderheden te sporen betrekkelijk de oorzaken van de revolutie van 1793.

De leden van de Eerste Kamer der Staten-Generaal zijn vergaderd, om het ontwerp van wet tot regeling en dekking van den achterstand van 1840 en vroeger, den 20sten, over de voordracht betrekkelijk de te korten der 1841, 1842 en 1843. Men zied de beraadslagingen over deze leening, andere aanvullende financiële ontwerpen, van wet, spoedig bij de Kamer te komen.

De Regering heeft thans geantwoord op de bedenkingen welke in de Afdelingen van de Tweede Kamer gemaakt zijn, ten aanzien van het ontwerp van wet, nopens de aflossing van schuld aan de Handel-Maatschappij van Rotterdam. Gisteren, voormiddag, is alhier overleden de

...generaal graaf van den Bosch, minister van Staat, Oud Commissaris-Generaal des Konings in de Oost- en West-Indische bezittingen, van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Heden overled alhier de heer C. graaf van Heerensberg, Opprehter marschalk des Konings van de Eerste Kamer der Staten-Generaal.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van heden heeft de Centrale afdeling verslag uitgebracht op het ontwerp van wet, houdende regeling en dekking van den achterstand over 1840 en vroeger. Dit verslag des Voorzitters is wegens den loop van de werkzaamheden der Vergadering, besloten om den dag der beraadslaging over dit wets-ontwerp onbepaald uit te stellen.

In dezelfde zitting zijn ontvangen onderscheidene verzoekschriften, als: van grondeigenaren te Schijndel, Udenhoop en verscheidene andere plaatsen in Noord-Brabant, van diakenen der Evangelisch Luthersche gemeente en van de Waalsch Hervormde gemeente te Amsterdam, en van ingezetenen van andere plaatsen in het Rijk, houdende bedenkingen tegen het ontwerp van wet tot het afschaffen eener buitengewone belasting op de bezittingen; van J. Kwast, onderwijzer te Hooru, die middelen tot redding van het vaderland aan de hand geeft; van J. Brink, tapper te 's Gravenhage, die zich beklagt over de te hooge opvoering van het patentrecht; van ingezetenen te Amelo, provincie Overijssel, die bezwaren doen kennen tegen het reglement van bestuur voor het platte land der gemeente, en van ingezetenen te Alphen, houdende voorstellen tot herzuiniging. Al deze adressen worden aap de daartoe bestemde commissie verzonden.

De commissie der kamer, belast geweest met het aanbieden aan den koning van eene lijst van drie kandidaten tot het vervullen der betrekking van Lid van den Hoogen Raad, doet bij monde van den heer Romme verslag. De commissie is op de gebruikelijke wijze bij den koning ontvangen. Na de aanbieding der lijst heeft het Hoogen Raad zelve behaagd te kennen te geven, dat Z. M. zich spoedig met het doen eener keus zou bezig houden. De commissie wordt voor de door haar verlangde taak bedankt.

De Centrale Afdeling brengt verslag uit op het ontwerp van wet tot regeling van den achterstand over 1840 en vroeger, dat besloten is, dat het ronddeelen.

De Voorzitter zegt, dat hij voornemens was den dag, waarop de beraadslagingen over dit ontwerp zouden aanvangen, te bevelen, doch de door de werkzaamheden laat dit nog niet toe, zodat hij voorstelt de discussien onbepaald uit te stellen. Dien overeenkomstig wordt besloten.

ROTTERDAM den 29 Januarij.
In den nacht van 25 op 26 dezer is, volgens berigt uit Zierikzee, op den Banjert vastgelegde het schip de *Zeeuw* geverd door Kapitein G. J. van hamz van Middelburg, retournerende van Java met eene lading voor de Nederlandsche Handel-Maatschappij. Men heeft de de schip en lading grootaantal verlaten zouden zijn, waaromtrent echter andere berigten werden ingewacht. Als eene bijzonderheid kan hierbij gevestigd worden dat het schip niet in Nederland was verteld en dat de lading, de equipage was den 20sten bereids te Burch aan den wal gekomen, en men verwachtte dien dag nog het overge gedeelte. Dit berigt is door de

De Minister van Oorlog heeft den 28sten dezer een bericht gegeven, dat de schipbruggen van de Nederlandsche Stoomboot-Maatschappij, gisteren van Linnérick aangekomen, naar Rotterdam vertrokken. De Stoomboot *Willelmus*, laatsleden, is nu hier vertrokken, is niet verder dan de Rijn afgevoerd gevaren, op het aldaar ontvangen berigt dat de Rijn niet gekend van de hooft was. Heden is van de Rijn niet gekend van de hooft was. Heden is van de Rijn niet gekend van de hooft was.

De beraadslagingen over het ontwerp van wet tot regeling en dekking van den achterstand over 1840 en vroeger, den 20sten, over de voordracht betrekkelijk de te korten der 1841, 1842 en 1843. Men zied de beraadslagingen over deze leening, andere aanvullende financiële ontwerpen, van wet, spoedig bij de Kamer te komen.

ogdom, van eenen kiezelweg, leidende van den grooten weg van **Alphen aan den Rijn** (linker Maasoever), over **Baerent** en **Weert**, tot de grenscheiding met de provincie **Noord-Brabant**, en dat de aanhangen der werkzaamheden aan deze nieuwe communicatie spoedig kan worden te genoot bezien.

MENDELWERK.

(Wij zullen een uitmuntend stuk, het beste, dat over de wet op de bezittingen geschreven is) geheel overnemen uit den **Nederlandschen Spectator**. Wij zullen ons onthouden aanmerkingen te maken; over een eenig punt, waarin de geleerde schrijver van onze denkbeelden verschilt. Mogten sommige onzer lezers hetzelfde reeds elders gezien hebben, dan zullen zij, met ons de overtuiging erlangd hebben, dat hetzelfde niet te veel kan worden verspreid, en hetzelfde daarom gaarne in de kolommen van den **Noord-Brabander** (ontmoeten.)

De buitengewone belasting.

Allerwege in het land heeft alreeds de bloote verachting van het ontwerp van den minister van justitie schrik, verbazing, verontwaardiging en ontsteltenis voortgebracht. Het heeft gelijkelijk alle volksklassen verontvuld; alle belangen bedreigd, alle grondslagen der maatschappij aangetast. Niet een enkel beginsel van rechtvaardigheid is geëerbiedigd gebleven. Het ontwerp heeft het recht van eigendom verloochend, de persoonlijke vrijheid aangetast, de gelijkheid van allen voor de wet vernietigd. Het heeft de regelen geschonden, welke geen wetgever verzaken kan, zonder het gebied der wettigheid te verlaten, en zijn besluit als een gewrocht van willekeur te kenmerken. Het ontwerp heeft zelfs den eerbied, aan het ongeluk verschuldigd, verguisd, en spottdrijvende met armoede en gebrek, de behoeftigen wegens hunnen rijkdom aangeslagen. Het ontwerp draagt alreeds in de overdrijving zijner afpersingen, in de onrechtvaardigheid zijner bepalingen, in de uitstrekkingswijze zijner voorgenomen werking, in de gestrangheid, zijner dwangmiddelen, in de schijnbare geluigenis van onuitvoerbaarheid en in ieder artikel, in elken lettergeep, het opschrift van de min van binnen: **Misrekening, Meinedel, Zedeloosheid, Misnoegen, Ongeluk.**

Een kreet, één kreet van algemeene verontwaardiging is dan ook in het gansche land tegen dat ontw. opgegaan. De geheele onafhankelijke drukpers in Nederland heeft, met eene welligt nooit geëvenaarde eenstemmigheid, het verderfelijke ontwerp veroordeeld. De oogen ook van de meest ligtgeloozigen zijn door de aanschouwing van die heillooze voordragt geopend. De min. had van zijn ontworpen stelsel zoo veel schoons voorspeld, zoo veel liefderijks verkondigd, dat, wie aan ijdele woorden geloof hechtten, zich in goeden ernst leiden, dat niets minder drukkend, niets meer billijk, niets ligter uitvoerbaar zoude zijn. De min. zoude het land reddden, de schatkist door de bijdragen der rijken worden gevuld, de rigtige heffing door de Nederl. trouw, en eerlijkheid worden gewaarborgd, alle dwang door de vrijwillige aandrif. der vaderlandsche overbodig worden, een ieder zich door eene reine oeffening aan alle ongelukheden kunnen bevrijden en het bijzonder vermoeden van alle ambtelijke nasporing worden ontheven. Zoo fraai en fraaijer nog klonken de ministerieele beloften. Het ministerieel ontw. verschijnt: elke belofte is eene onwaarheid, elke belofte is eene misleiding. Nu is het zelfs de vijandelijke cuvelmoed en overvloedige druk, meer, hatelijken druk, onder wapen, dat onder den naam van **REDDING**, aan Nederl. wil voorheiden, om door de meest gewaagde, de meest verderfelijke proefnemingen, de laatste overblijfselen eener kwijnende welvaart voor altoos te vernietigen.

Onbeschrijfelijk was de indruk, welke het heilloos ontwerp op de geheele natie heeft te wege gebracht. Elke uitdrukking is hier te zwak, elk beeld te blaauw, elke vergelijking te nietig. Neen, dit had die heil geëloofd, dat een min. zich zoude vermeten, zulk eenen maatregel voor te dragen, en daaraan den naam te geven van **REDDING**. Die naam zal voor altoos van het ontw. kleven, die naam voor altoos in de jaarboeken van Nederl. blijven opgeteekend. Het is de wet van **REDDING**, welke wij bestrijden, het is de wet van **REDDING**, welke alle goederen van alderrijkste vervuld. Haar ontwerp is de **REDDER** van Nederland. Heelg. ommer was de uitdrukking op **Redding** voor Nederland meer van aard. De naam van **Redding** was een wesp, zoude thans op alle plaatsen vernietigen. Het ontwerp

getuigt alleen van de verblindings, en de vermetelheid, waaraan het zijne oorsprong verschuldigd is. De ware belangen des lands zijn daarbij niet geraadpleegd, de onvermijdelijke gevolgen niet berekend, de zekerste begrijselen niet in acht genomen. Het doel is heilloos, de grondslag valsch, de toepassing onrechtvaardig, de uitvoering onmogelijk.

Alreeds bij ons beoordeeld over het van de **memoirie van toelichting** (gevoegd bij de wetsvoorstellen tot **aanwaling der middelen**), hebben wij dit bevestigd. Wij hebben onze landgenooten vooraf voorbereid, om van elke ministerieele belofte, vervat in die memorie, de logenstraling in het toen nog ongebooren ontwerp te ontmoeten. Wij hebben niet gedwaald. Het ontwerp heeft onze draveige verwachting niet alleen bevestigd, maar verre overtroffen, en wij aarzelen niet te zeggen, dat dit het oordeel is van het geheele volk.

Wij noemden het doel alreeds heilloos. Inderdaad, welk is dat doel? Welke is de aanleiding, welke de verontschuldiging van eene zoo hooven alle begrip bezwarende heffing? Geldt het de verdediging van het land tegen eenen bedreigenden, tegen eenen overmagtigen vijand? Of zijn de dijken, waarmede de geestkracht der vaderen het land tegen de woede van den Oceaan heeft geholwerpt, zijn de dijken, die grondslagen van ons fysiek volksbestaan, doorgekroten? Welke onvoorzien, door geene menselijke wijsheid af te wenden ramp, eischt hier offers, welke de vaderlandsliefde dan voorzeker, al geldt het den laatsen penning, met bereidvaardige geestdrift zoude aanbieden?

Ware de toedragt der zaak zoodanig, ware dit het geval, waarin wij verkeerden, wie zoude hier achterlijk blijven? Wie zoude voorwaarden verbinden aan zijne offering, wie waarborgen eischen voor de toekomst, waar de aard zelve van het onheil de noodzakelijkheid en de mogelijkheid van waarborgen zoude uitspreken?

Maar de Min. zelve hebben de oorzaak der finant. ongelukken gezocht in de afwijkingen van een vroeger bestuur, en dit alreeds wettigt de behoefte aan eene verbetering, de behoefte aan waarborgen voor de toekomst.

De Min. eischen deze **buitengewone** offers, nogtans ter bestrijding van de **gewone** begroting, opgedreven gelijkelijk boven de kracht en boven de behoefte der natie, en die begroting willen zij voortdurend op Nederl. doen drukken. Zij verklaren, dat de bezuiniging hare eerste grens heeft bereikt, en daarin hebben zij volkomen gelijk, zoo lang de staatshuishouding en de staatswet geene hervorming ondergaan. Hunne bezuiniging is geene bezuiniging, zij is de opoffering van eenige ongelukkige individuen, om de verzucht van anderen te bevredigen. Die bezuiniging beteekent niets, vergaet niets, herstelt niets. Zij eischen dan ook nu deze **buitengewone** offers, niet om de kosten eener overgangperiode te dekken, maar om een stelsel van **behoud** te voeden en te bestendigen, d. i. een stelsel hetwelk op den duur niet bestendig kan worden, en hetwelk, al konde het dit ook **zonder** nieuwe opoffering, eene blijvende ramp zoude zijn voor het vaderland. Daarvoor derhalve zal de ingezetene, alreeds onder den druk der gewone belastingen nedergebogen, zijnen laatsen penning in de bodemlooze diepte der schatkist moeten storten.

Wie ontwaart hier eenen straat van **redding**? Wat is er in dit alles, dat de geestdrift der vaderlandsliefde, welke zich nimmer verloochende, kan opwekken?

De minister heeft het **staatscrediet** als de allesoverwiegende beweegreden aangevoerd. Het **staatscrediet** is thans de leus, onder welke hij strijdt. Nederl. zal gered worden door het herstel van het **staatscrediet**.

De gedwongene opdrijving van het **staatscrediet** door kunstmatige en onnatuurlijke middelen kan, dit zal uiter kalme beoordeelaar geredelijk erbarmen, den Nederl. staat, voorat in zijne tegenwoordige gesteldheid, geene redding aanbrengen. Het ware staatscrediet verbiedt alle overdrijving. Eene gewone staatsbegroting, door buitengewone middelen geschraagd, is niet minder dan het telkens terugkerend jaarl. tekort, de verloochening van het staatscrediet. De betamelijke zorg voor het staatscrediet vordert de gelijkscheiding tusschen de behoeften en middelen, overeenkomstig de krachten der natie. Het staat op eenen heelten grondslag. Elke andere verandering van een credit is uit den aard slechts schijnbaar en tijdelijk, en het oordeel eene heillooze redding, waaronder eenmaal het staatscrediet geheel zal beruiken. Het moge de persoonlijke eerzucht van eenen man finant strecken, door buitengewone middelen

eene onmetelijke som van **350 tonnen schats**, boven de gewone belastingen, door de zwaar gedrukte natie te doen opbrengen. Die buitensporige krachtvertooning moge hem voor eene wijl voor het verbaasd Europa, met den durgekochten roem van behendigheid doen schitteren. Maar die krachtvertooning haart zwakheid en dreigt ondergang. Moer zegje, minder schitterend is de roem van den staatsman, die angstvallig de krachten der ingezetenen berekent, en het evenwigt door minder verbazende, maar daarom ook minder verpleiende middelen herstelt; doch die roem is meer duurzaam, meer wezenlijk, meer weldadig. Neen, het is hier vooral eene begoocheling, welke het tot een punt van eerzucht verheft, door buitengewone middelen het oog van den buitenlander te verblinden. Dezelfde dwaling heeft aan het volhardingstelsel tot voedsel verstrekt, en het volk zag zich opgeofferd, om Europa door eene vertooning van schijnbare krachten te verbazen.

Men miskent daarenboven den aard van de kwaal en hare oorzaak, wanneer men de verbetering van het staatscrediet doet voorkomen als het waren toereikend middel van herstel onzer fin. en staatkundige ongelukken. Het verminderde staatscrediet is niet de oorzaak, maar het gevolg van de kwaal, welke, in de grondslagen zelve van ons maatschappelijk gebouw gelegen, eene meer **radicale** geneezing vordert, zal zij niet, gelijk tot hiertoe het geval was, alle de krachten van het land nutteloos verslinden. Wat hebben alle de vroegere opofferingen gebaat? Wat de honderden van miljoenen, afkomstig van de elkander verdringende geldleeningen van een vroeger tijdvak? Wat de duizenden van tonnen schats, welke het onvoorzien vonder der Indische baten naar Nederland heeft doen stroomen, zonder den steeds gapenden afgrond ook slechts eenigzins te kunnen aanvullen? Wat? Zoo veel als de rijkdommen eener nieuwe wereld eertijds aan Spanje gebaat hebben, hetwelk de mijnen van Peru en Mexico wist uit te putten — dat Spanje, welks reuzenmacht eenmaal door der Nederlanderen moed, vrijheidsliefde en staatkunde overwonnen is, maar welks treurig voorbeeld wij helaas! schijnen te volgen. Geloof men, dat het spansche rijk (en wij spreken hier van het toen nog magtig en overheerschend Spanje, niet van het tegenwoordig looneel van burgerkrijg en Eldorado van het effectendobbelspel) geloof men inderdaad, dat Spanje toen zijn lot had kunnen ontgaan, indien een Min. van fin. gevonden ware, om proefnemingen te wagen, ten einde door vermeerderde belastingen het staatscrediet op te drijven? Of is aan het geld, naar mate daaraan meerdere tranen van den burger hangen, eene eigenschap verbonden, waardoor het heilzamer en krachtiger werking uitoefent, ten einde den val van eenen zinkenden staat te stuiten? Neen Spanje ware verloren gegaan, al hadde het twee Z.-Amerika's bezeten, en Holland zal, indien het den rampzaligen weg niet verlaat, en, onder de leiding van zijnen geëerbiedigden Koning, redding zoekt in een beter regeringstelsel, in een wijzer staatsbestuur en in staatkundige hervorming, hetzelfde lot ondergaan, hetwelk noch al het goud der geldleeningen, noch de meest drukkende opbrengst der burgers, noch twee Java's zouden kunnen voorkomen, en het onderhavig ontwerp slechts kan verhaasten en vervroegen.

Het is een ijdele waan, het geneesmiddel te zoeken in eene kunstmatige opdrijving van het staatscrediet. Indien het heil van het land gezocht moest worden, of te vinden ware in eene eindeloze opeenslapping van nieuwe geldleeningen, dan zoude zulk eene stelling den schijn van waarheid dragen. Maar nu men proefondervindelijk het nadeelige daarvan ontwaart, is het eene tastbare misleiding, een verhoogd staatscrediet als een toereikend redmiddel te doen voorkomen. Of wil men de welvaart, alreeds allerwege aan het kwijnen, heden vernietigen, om in een later tijdperk geld tegen een tweehonderdsten penning voordeeliger te kunnen opnemen? Het is blijkbaar naar eene schaduwe te willen grijpen, en, zoo ergens, hier toepasselijk:

Il n'est ni le corps, ni l'ombre.
Ook wij verlangen het herstel van het **staatscrediet**, ook wij zien daarin eene kracht, ook wij achten daardoor alleen eene voor het land heilzamer conversie mogelijk. Maar geen kunstmatige maatregel kan duurzame verbetering aanbrengen; dan nu verstaant niet de verandering van het regeringstelsel, hetwelk de oorzaak is van alands vreescherden, gesteldheid, en al uitoefening van den terugkeer tot een nood. Is zulk een hoopje en krachten, geëerbiedigd stelsel, en wat daarmede strijdend zijn, dan dit ontwerp.

men verwaart te vaak door eene oven algemeene
als noodlottige en gevaarlijke dwaling, het staatscrediet
met den tijdelijken stand der effecten-prijzen. Indien
de beurs, met staatkundige kennis toegerust, en door
geene blaatzuchtige hartstogten geslingerd, eenen nauw-
keurigen maatstaf had voor de juiste waardering van
de invendige gestandten der landen; indien de ver-
meerdering of vermindering der krachten, de overvloed
of schaarste der hulpmiddelen, de toenemende of
beperkte behoeften, de kracht of zwakheid der instel-
lingen, de meerdere of mindere voortreffelijkheid der
regering, met een woord al wat de welvaart of het
verval eener natie beslist, de eenige bestanddeelen
waren van de beursprijzen, dan voorzeker zoude er
volkomene eenzelligheid zijn tusschen het wezenlijk
staatscrediet en de rijzing of daling der schuldbrieven.
Op den duur is de invloed van al deze oorzaken ook
op den stand der effecten onloochenbaar, maar daarom
zal niemand, der zake kundig, in de eb en vloed der
beurs eenen echten thermometer van het staatscrediet
erkennen.

Deze waarschuwing is vooral onmisbaar in een tijd-
vak, waarin men het staatscrediet als eenen toover-
klank wil bezigen, om de meest onaannemelijke voor-
dracht door de vertegenwoordigers van het Nederland-
sche volk te doen bekrachtigen, terwijl men daarbij
blijkbaar alleen het oog heeft op het effectenspel, niet
op eene wezenlijke en duurzame verbetering van het
staatscrediet, door de invoering eener verbeterde huis-
houding van staat. Opmerkelijk is het echter uit dit
gezigspunt, dat zelfs de stand der effecten een ontwerp
openlijk veroordeelt, hetwelk de strekking heeft om,
in het schijnbaar belang der schuldeischers van den
staat, alle andere waarden en bezittingen te depreciëren
en op te offeren. Een klaar bewijs, dat de effecten-
houders hunne belangen juist inzien en beter waar-
deren, dan de min, die de onzalige gedachten heeft
opgevat, om met het staatsbankroet als een schrik-
beeld tot opwekking van vreeze te spelen. Nimmer
waren de aanhangers van het staatsbankroet zoo tal-
rijk als zij dit, helaas! door de onberadene leiding
der geldmidd. in het laatste tijdperk geworden zijn.
Ontveinzen wij ons die waarheid niet; sedert het tegen-
woordig bewind der fin., is het staatsbankroet in som-
mige gedeelten van het land een populair denkbeeld.
De buitengewone belast. worde ingevoerd; en het
staatsbankroet is weldra onvermijdelijk!

In welken naam, in welk belang, met welk doel,
doet de kabba van Nederl. een beroep op de vader-
landsheid? Waardoor en waarvoor wil hij de geest-
drift zijner medeburgers ontvlammen? Hij geeft hoog
op van de eerlijkheid, maar de eerlijkheid is eene
burgerlijke deugd, geen titel van glorie, geen voor-
werp van geestdrift. De eerste les der eerlijkheid is
eene wijze spaarzaamheid. Hij is geen eerlijk man,
die equipage en buitenplaats aanhoudt, maar zijn zilver
naar de beleenbank zendt, om de vervallende renten
aan zijne schuldeischers te betalen. Wij dringen aan
op eene veranderde staatsinrigting, omdat de eerlijk-
heid zulks niet minder gebiedt, dan alle de zedelijke
en stoffelijke belangen der natie. Gij verlangt eene
buitengewone belast. om de gewone begroting te be-
strijden, omdat gij in strijd met de eerlijkheid, in
strijd met alle de zedelijke en stoffelijke belangen der
natie een stelsel van Behoud verdedigt.

(Het vervolg hierna.)

HET VOORBEELD.

Vervolg van No. 12.

Daar zit hij nu op zijne kamer, zijne uittrun-
tenste schako, die zoo sierlijk overhangende schako
vervangen door eene katoenen slaapmuts, van eene
treurige regtstandigheid. Onder zoovele mensche-
lijke wisselvalligheden vind ik deze tegenstelling
pijnlijk, en die oude slotrijm valt mij van zelf te
binnen: *schaone huzaar, gij doet mij tranen starten.*
De Graaf kon geen voet buiten de deur zet-
ten zonder te kughen als een lokomotief, geene
wandelschritten, geene schouwepalen, geene krijgs-
verrigtingen meer bijvoelen; Frankrijk kon dan-
ten naasten bij zijne dienschen missen, hij gevoelde
het ook zelf en kwam weder van Parijs. De zorg
der beroemde geneesheeren beredelde hem een
weinig of vertraagde tot minste het vandenien der
kwaal. Sommigen gaven weinig blyken van hoop,

anderen beloofden hem genezing; maar zij waren
er geen van allen bekwaam toe. Men raadde hem
aan te reizen; dit deed hij en doortrok Spanje
Italië, Sicilië en Zwitserland, overal zijne kwaal
met zich slepende.

Hij kwam te Parijs terug en beyond zich aan
eeneu strengen leefregel getuistend, de natuurlijk
dan geneesheeren kwamen dit vaak niet verkandert
boven. Hij moest van de wereld afstand doen,
gelijk een eremijt, en het weinig gelieven dat hem
nog overbleef, doorbrengen als een tachtigjarige
zieke. Dat roer oordeel over den toestand van
een man, die zonder familie, zonder vrienden,
zonder behoeften, zonder eigen hulpmiddelen om
zich te verstroogen, zonder geloof en zonder drijf-
ten, zoo min loffelike als noodzakelijke, daar alleen
op een ziekbed lag uitgestrekt. Voeg daarbij nog
de grootste ledigheid van hoofd en hart; het hart
was misschien niet slecht, maar M. de Graaf wist
naauwelijks of hij er een had; daarbij kwam nog
de grootste afkeer van alle kwalen, de onwetend-
heid, het verachten der dingen welke men niet
kent. Het is niet daaruit dat de plotselinge wan-
hoop voortspruit, die zich de haren uiltrekt en
zich over den grond rondwentelt; maar zij voedt
eene smart, welke in de wezenlijkste, ongenes-
lijkste en de verschrikkelijkste wanhoop noemt.

Nu zoodanig was het leven van den graaf gedu-
rende eenigen tijd en zoodanig de overwegingen,
waarmede hij alle morgens te kampen had, als hij
zijne oogen opende, na die bij toeval gesloten te
hebben.

Maar op den dag waarvan ik spreek, ontrukte
hij zich plotseling aan zijne donkere denkbeelden;
hij hing zijne magere hand aan de koord van zijne
schel.

— George!
— M. de Graaf....
— Mijne pistolen.
— Maar M. de Graaf....
— Gehoorzaam!
— Mag ik water?...
— Gij maakt misbruik van mijnen staat, ellén-
deling!...
— De graaf maakte eene beweging als wilde hij de
andere bedienden roepen.
— Ach mijnheer!...
De bediende begon te weenen.
— Doe dan wat ik u zeg!

De knecht ging weg en bragt eene doos met
pistolen, die door hare rijkheid en het gebruik dat
men er van scheen te willen maken, herinnerde
aan den met edelgesteenten belegden toren, de ver-
giftige paalen, de fijnhouden lemmers, en de uit-
gezochte wijze van sterven, welke Heliogabalus,
die maar een kalf was, gelijk Montaigne zeg, zich
had voorbereid.

De knecht legde deze doos op een tafeltje, dat
dicht bij zijn bed stond, en beschouwde het gelaat
zijns meesters.

M. de graaf was niet meer bleek, niet meer ont-
roerd dan gewoonlijk; hij scheen vooral geheel
bedoord.

— Hij loeste, spuilde en zeide: *hore!*
— Knecht mij.
— Hij kleedde zich als naar gewoonte; ja zelfs be-
ter dan gewoonlijk. Hij stiet zijnen kamergaon weg
en nam een jas.

— Het is wel, verwijder u!
Toen hij alleen was, opende de doos die doos
en haalde er kostbare wapens uit. Bij het uitschieten
deed ze spelen, en men der gedeelten van de doos
ontdekkende, brakte hij ik weet niet welke ver-
vloeking uit.

— George!
— M. de graaf.
— Hebt gij de kogels weg genomen?
— M. de graaf.
— Geef mij mijne kogels en kruid.
— Dan weers ik u dat de eerste die mijne hand
komt, moet nuzal zijn.
— De knecht haalde getrouwelyk de schietbehoeften
die hij uit de doos genomen had. Zijn meester
vergezeld hem tot aan de deur, welke hij met
toeslen, daarna lands, hij behoorlijk de pistolen
haakte een spiegel aan het beslag van een venster,
nam een wapen in iedere hand en plaatste zich recht
tegenover den spiegel.
(Vervolg hierna.)

Advertentien.
Heden overleed uwer wijde inhighedroefheid
mijne geliefde edingenwone **BOONEN** van
T. H. G. na alvorens voorzien te zijn van de
Heilige Sacrament **BOONEN** ervenden, in den
ouderdom van **BOONEN**
P. F. BOERMANS
Wijhe den 23 Januarij 1844.

En Jongeling 21 jaar oud, de Recept-
ture kundig, welke 3 jaar in eene drukker-
Apotheek werkzaam is geweest, doch wegens
sterfgeval van zynen patroon ontslagen
wenschte gaarne in Noord-Brabant bij een
Genees- Heel- en Vroedmeester van den
Rij C. Godsdienst geplaatst te worden, en
wieen hij zich in deze vak kenbaar maken
men. Reflecteerenden gelieve zich te adres-
dreseren aan den Drukker dezels onder
der K. Brieven franco.

A. J. VAN DEN BORG, Notaris te **Udenhout**, zal, op **Maandag den 12 Februarij 1844**, ten verzoke van **Vrouwe R. J. M. HALSWATER**, NAAR, Douaniere van wilen den heer **J. C. VAN BOONEL**, in het openbaar Verkoopen, ongeveer **400 Stuks EIKEN BOOMEN** allen van eene buitengewone lengte en aan zienlijke dikte, bijzonder geschikt voor **MOLENHORSTEN BERGBOOMEN, WAGEN, RUIP en FIEPERHOUT** en overheen waarvoor **WIKENS HOUT** noodzakelijk is, en ongeveer **75 Stuks BEUKEN en ESCHDOORNBOOMEN**, staande te **Udenhout**, aan de **Schobpstraat** bij het **Kasteel**, in het **Berkveld** van den **Konink beemd**, en te **Tilburg**, bij de **Houtse straat**, in den **Leibemd**.

ZINK, BLIK, TIN, LEIJM, Bij **W. I. DE B. M. VAN AN** in **ROGGE** te Rotterdam, handelaar in verschalder artikelen en Lijmfabriek, van de zoo gunstig bekende aan de Maas, de Schoonderlo, vliegen, **FA B R I J K**, is steeds een ruime voorraad van Engelse en Luiksche **Z I N K**, Engelsch **B L I K**, Fransche **L E I J M**, **T A R A N** en **R O E N**, echt **B a s e l**, Engelse en **T I N** en Engelse en **H o l l a n d s c h e L I J M**, welke goedere, van de beste qualiteiten, verkocht worden tot zeer billijke prijzen, volgens geaffekte Prijs-Carant, bij de Uitgever dezes **op franco** antwerpe, waar besp langschenden te bekomen. Debes

Graanmarkt
van **H E R T O G E N B O S C H** van Donderdag, Vrijdag en Zaterdag, den 26, 26 en 27 Januarij 1844, Rogge, was aanzienlijk toegenomen, werd door grage koopers een vorige prijs opgedrungen, boekweit, was wederom daig, aangevoerd, blijft echter aan geen kooplust ontbreken. Haver, hier van van de markt, niet, maar zien, niettegenstaande vooral in de goede soorten veel vraag bestond; het navolgende is besteed geworden, als:
ROGGE 4.40 a 5.10
BOEKWEIT 4.75 a 5.00
HAVEN 1.80 a 2.20
Zijde de middelprijs van de Rogge, waerom zellingh (kan het brood op Donderdag abn is geschied 4.788
De 3 Nederl. ponden Rogge, Hel
Het Roter 7 0.50 a 7 0.50.

EINDHOVEN den 30 Januarij 1844.
De Prijsen der Granen zijn heden alhier
ROGGE 4.40 a 5.10
BOEKWEIT 4.75 a 5.00
H A E R 1.80 a 2.20
Het Nederlandsche pond betaalt 0.50, Dool
De 4 Rogge 0.27, alsom
BEURS VAN AMSTERDAM.
Heden, Maandag 29 Januarij 1844.
W. H. G. 55 a 55 Dico 5 p.c. 100 a 100
41 400 95 a 95 Dico 5 p.c. 100 a 100
89 a 89 Dico 5 p.c. 100 a 100
Fransche Dico 5 p.c. 100 a 100
91 a 91 Dico 5 p.c. 100 a 100
Pecunia 14 1/2 a 14 1/2 Dico 5 p.c. 100 a 100
Ter drukkery van A. A. de ROOIJ.